

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 12. november 2021

Sak: 2021/0616
Klager: Nettselskapet AS
Klagemotpart: Tensio TS AS

Energiklagenemndas medlemmer:

Henrik Bjørnebye, Helle Grønli, Morten Sundt

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 10. november 2020 vedtak om at Nettselskapet AS var ansvarlig konsesjonær for et avbrudd til sluttbrukere i Trøndelag den 23. oktober 2018. Vedtaket ble fattet med hjemmel i forskrift av 30. november 2004 nr. 1557 (leveringskvalitetsforskriften) § 2A-5 jf. § 2A-3.
- (2) Leveringskvalitetsforskriften § 2A-3 slår fast at ansvarlig konsesjonær er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i eget nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme, dersom dette medfører avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til RME. Berørt konsesjonær er nettselskap med sluttbrukere som opplever avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til RME.
- (3) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av Nettselskapet AS (heretter «Nettselskapet» eller «klager»), i e-post datert 4. februar 2019. Klager gjorde gjeldende at Tensio TS AS (heretter «Tensio» eller «klagemotpart») måtte anses ansvarlig for deler av avbruddet.
- (4) Som følge av lynaktivitet den 23. oktober 2018 oppsto det en intermitterende jordfeil i 22 kV-nettet til Nettselskapet. Feilen oppstod på Ørland-avgangen i Bjugn Transformatorstasjon. Linjevernet på avgangen løste ikke ut og feilen ble istedenfor klarert av reservevernet i transformatorstasjonen. Dette medførte også utfall av avgangene mot Teksdal, Botngård og Valsneset. Det ble i henvendelsen til RME vedlagt to rapporter, i tillegg til et udatert svar fra Statnetts seksjon for feilanalyse. Den første rapporten inneholdt en feilanalyse utarbeidet av Øksnes Elkraftconsult AS, feildatert til 6. oktober 2018 (heretter «feilanalyse»). Den andre rapporten var resultat av en skarp jordfeilprøve fra avgangene på Ørland, Teksdal og Bjugn utarbeidet av samme selskap, datert 6. november samme år (heretter «skarp jordfeilprøve»).

- (5) I e-post datert 4. mars 2019 sendte klager inn koblingsavtalen mellom klager og klagemotpart. I brev datert 6. mars 2019 ba NVE (i dag RME) partene om utfyllende informasjon i saken. Frist ble satt til 27. mars 2019. Tensio sendte inn de etterspurte tilleggsopplysningene i e-post datert 26. mars 2019, vedlagt lå også en udatert intern feilanalyse. Nettselskapet sendte inn tilleggsopplysninger i e-post datert 26. mars 2021. Nettselskapet innga også kommentar til klagemotpartens innsendte tilleggsopplysninger i brev datert 2. juli 2019.
- (6) RME sendte ut forhåndsvarsel i saken den 12. september 2019, med frist for å uttale seg til 3. oktober 2019. Det ble varslet om at Nettselskapet var ansvarlig konsesjonær for utfallet under Ørland-avgangen i Bjugn transformatorstasjon, og at Tensio var ansvarlig konsesjonær for utfallet under avgangene Teksdal, Botngård og Valsneset. I forhåndsvarselet ble partene også bedt om å gjøre endringer i eRapp2, dersom vedtaket medførte endringer i avbruddsdata som var rapportert for 2018.
- (7) Tensio sendte inn merknader til forhåndsvarselet i e-post datert 25. september 2019. Det ble ikke sendt inn uttalelser fra klager.
- (8) I brev datert 15. april 2020 sendte RME ut et nytt varsel om vedtak. Frist for å sende inn uttalelse om varselet ble satt til 6. mai 2020. Her ble det varslet om at Nettselskapet var ansvarlig konsesjonær for begge utfall. Partene ble også bedt om å gjøre endringer i eRapp2, dersom vedtaket medførte endringer i avbruddsdata som var rapportert for 2018.
- (9) Nettselskapet innga kommentar til varselet i brev datert 3. mai 2021. Det ble ikke sendt inn uttalelse fra Tensio.
- (10) RME fattet den 10. november 2020 vedtak i tråd med sitt andre forhåndsvarsel datert 15. april 2020, med følgende konklusjon:
 - *Nettselskapet AS er ansvarlig konsesjonær for avbrudd den 23. oktober 2018.*
 - *Hvis RMEs vedtak medfører endringer for data i den tekniske og økonomiske rapporteringen (eRapp2) for 2018, må selskapet sende inn oppdaterte data til RME. Frist for retting er samtidig som den neste ordinære rapporteringen for den tekniske og økonomiske rapporteringen.*
 - *Nettselskapet AS og Tensio TS AS må gi beskjed til RME om vedtaket medfører endringer i eRapp2 eller om vedtaket ikke medfører endringer i eRapp2.*
- (11) Vedtaket omfattet også et varsel om tvangsmulkt.
- (12) Vedtaket ble påklaget til Energiklagenemnda i e-post datert 27. november 2020.
- (13) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingssaker datert 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble endelig oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 24. mars 2021.
- (14) Klager og klagemotpart har i brev datert 24. mars 2021 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader. Partene i uenighetssaken har ikke inngitt merknader til innstillingen eller andre merknader.

- (15) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken den 12. november 2021.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (16) I vedtaket redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn, herunder hendelsesforløp og feilårsak. RME legger til grunn følgende hendelsesforløp for avbrudd til sluttbrukere i Trøndelag 23. oktober 2018:

«Som følge av lynaktivitet 23. oktober 2018 oppsto det en intermitterende jordfeil i 22 kV-nettet til Nettselskapet AS. Feilen oppstod på Ørland-avgangen i Bjugn Transformatorstasjon. Linjevernet på avgangen løste ikke ut og feilen ble istedenfor klarert av reservevernet i transformatorstasjonen. Dette medførte også utfall av avgangene mot Teksdal, Botngård og Valsneset.

Tensio TS og Nettselskapet AS har en koblingsavtale som blant annet beskriver eierforhold og ansvarsfordeling i Bjugn transformatorstasjon.

- (17) Med hensyn til partenes anførsler, skriver RME følgende:

«Nettselskapet AS mener de er ansvarlig konsesjonær for den delen av avbruddet som påvirket sluttbrukere under Ørland-avgangen. Videre mener de at Tensio TS er ansvarlig konsesjonær for den resterende andelen av avbruddet fordi Tensio TS er eier av linjevernet.»

Tensio TS mener Nettselskapet AS er ansvarlig konsesjonær for hele hendelsen. Tensio TS mener Nettselskapet AS har ansvar for linjevernet på Ørland-avgangen, da det er satt vilkår om innstilling av vern i koblingsavtalen de har for Bjugn transformatorstasjon.»

- (18) RME viser videre til at Tensio eier og har driftslederansvar for Bjugn transformatorstasjon fram til kabeltilkoblingene på 22 kV-avgangene. Nettselskapet eier og har ansvar for kabelanlegg på 22 kV-avgangene i Bjugn transformatorstasjon.
- (19) I vurderingen viser RME til at de i medhold av leveringskvalitetsforskriften skal vurdere hvem som er ansvarlig konsesjonær for avbruddet som oppstod i Trøndelag 23. oktober 2018. RME skal ikke ta stilling til og vurderer om premisser gitt i privatrettslige avtaler er fulgt – slik som koblingsavtalen mellom partene.
- (20) RME viser til leveringskvalitetsforskriften § 2A-3. Her fremgår det at ansvarlig konsesjonær er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i egne nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme, dersom dette medfører avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til RME.
- (21) Med hensyn til den konkrete vurderingen har RME lagt til grunn at Nettselskapet hadde en feil i sitt nett den 23. oktober 2018. RME viser til at forskriften er tydelig på at ansvarlig konsesjonær er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i egne nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme. I varsel om vedtak datert 15. april 2020 la RME til grunn at den mangelfulle linjevernutløsningen ikke var å betrakte som en feil i seg selv. Linjevernet var ikke laget for å løse ut ved den typen jordfeil som oppstod i Nettselskapets nett. Nettselskapet fremholdt i sitt svar til forhåndsvarselet at vernet hadde funksjonaliteten, men at det ikke

var konfigurert godt nok for å håndtere intermitterende jordfeil. Klagers uttalelse endrer imidlertid ikke RMEs syn på hvem som er ansvarlig konsesjonær for hendelsen.

- (22) Under henvisning til formålet med KILE-ordningen, viser RME til at hensikten med vern er å koble ut og isolere feil og dermed minimere konsekvensen av en hendelse i nettet. RME fremholder at det er konsesjonærenes ansvar å avveie hvilken funksjonalitet et vern skal ha opp mot risikoen og konsekvensen av en eventuell driftsforstyrrelse. RME skriver videre at Nettselskapene har ansvar for å isolere feil i eget nett og sørge for at ikke feilene fører til større konsekvenser enn nødvendig. Dette kan gjøres med installasjon av ulike vern i eget nett eller ved å inngå avtaler med andre nettselskap som allerede har vern.
- (23) Når det gjelder vurderingen av om linjevernet på Ørlandavgangen hadde en feil på hendelsestidspunktet ved at linjevernet ikke utløste, viser RME til definisjonslisten for FASIT jf. *Definisjoner knyttet til feil og avbrudd i det elektriske kraftsystemet*, tredje versjon gjeldende fra 1. januar 2019 pkt. 3.2. Der er feil definert som «*manglende evne til å oppfylle gitte krav grunnet intern tilstand*». Linjevernet på Ørlandavgangen var ikke konfigurert for å håndtere den type feil som oppstod i saken. Etter RMEs syn fungerte vernet slik det var tiltenkt, selv om håndtering av intermitterende jordfeil ikke var konfigurert. RMEs vurdering er at dette ikke utgjør en feil i vernet. Jordfeilen oppstod i Nettselskapet sitt nett under linjeavgangen til Ørland. I dette tilfellet har Nettselskapet feil i eget nettanlegg og er etter RMEs vurdering ansvarlig konsesjonær for hele hendelsen.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (24) Nettselskapet har i hovedsak anført:
- (25) Fosen Energi (nå Nettselskapet AS) kontaktet RME den 4. februar 2020 og ba RME ta stilling til spørsmålet om hvem som var ansvarlig konsesjonær etter en hendelse i distribusjonsnettet i Trøndelag den 23. oktober 2018. Klager viser til at det i forbindelse med tordenvær utviklet seg en feil i deres 22 kV-nett, som førte til utfall av trafobryter i regionalnettet. Nettselskapet anfører at selskapet har ansvar for KILE-kostnaden under avgangen som hadde feil (Ørland), mens Tensio har ansvar for resterende KILE på grunn av at trafovernet i regionalnettet ikke løste ut. Klager viser samtidig til en rådgivende uttalelse fra Statnett feilanalyse med samme konklusjon.
- (26) I feilanalyse utarbeidet av Øksnes Elkraftconsult, vises det til at jordfeilvernet i Bjugn trafostasjon ikke har forutsetninger for å fungere riktig når det oppstår intermitterende jordfeil. Jordfeilvernene på 22 KV-radialene er konfigurert med en algoritme som er blitt brukt av elforsyningen siden slutten av 1970-tallet, inntil man fikk retningsbestemte jordfeilvern. Rapporten forklarer at tradisjonelle jordfeilvern ikke vil koble ut ved isolasjonsfeil i kabler med varierende intensitet og frekvens – også kalt «intermitterende jordfeil»
- (27) Rapporten viser videre til at 62 kW-elementet i Bjugn trafostasjon ikke benyttes. Det er også denne som bør være kontinuerlig tilkoblet for å løse ut mot intermitterende jordfeil. Rapporten konkluderer med at vernene i Bjugn trafostasjon relativt enkelt kan konfigureres med algoritme for intermitterende jordfeil. Rapporten konkluderer videre

med at det bør iverksettes tiltak slik at konduktansen (ledningsevnen) mellom fase og jord økes, ved at parallellmotstanden på 62kW kobles inn kontinuerlig.

- (28) Rapport fra skarpe jordfeilprøver datert 6. november 2018 utarbeidet av Øksnes Elkraftconsult AS, viser at Tensio høsten 2017 installerte nye linjevern av typen REF615 med feilskriver og klokkesynk i Bjugn trafostasjon. Videre viser de skarpe jordfeilprøvene at alle vernene på 22 kV-radialer i Bjugn trafo vil koble ut jordfeil med god margin, så lenge I_0 og U_0 har sinusform. Rapporten forklarer intermitterende jordfeil på følgende måte:

*«Når det oppstår isolasjonsfeil, i for eksempel kabler, blir det lysbue i feilstedet. Dersom det slår over med varierende intensitet og frekvens har en fått det som kalles intermitterende jordfeil. En slik feiltype kjennetegnes av at strøm-peakene har varierende toppverdi og frekvens. Det er sannsynlig at tradisjonelle jordfeilvern **ikke** vil koble ut på slike feil.»*

- (29) Når det gjelder intermitterende jordfeil, har ikke målesignalene sinusform. Jordfeilvernene i Bjugn trafostasjon har derfor ikke forutsetninger til å fungere riktig når det oppstår intermitterende jordfeil.
- (30) Det blir videre vist til at det hadde vært en bedre løsning dersom motstanden hadde vært kontinuerlig innkoblet, men at dagens regulator ikke har denne funksjonaliteten. Rapporten konkluderer imidlertid med at det ikke benyttes god nok algoritme for jordfeildeteksjon i Bjugn trafostasjon, og at det bør implementeres en algoritme som er spesielt utviklet for å detektere intermitterende jordfeil. Rapporten viser tilbake til selskapets feilanalyse for konkrete tiltak.
- (31) I e-post datert 4. mars 2019, anfører Nettselskapet, under henvisning til koblingsavtalen mellom selskapene datert 17. september 2018, at Tensio må konfigurere vern i henhold til alle typer feil som kan oppstå i det underliggende nettet jf. punkt 2.4 og 2.5.
- (32) I sin kommentar datert 2. juli 2019 til klagemotpartens svar i saken, gjør Nettselskapet gjeldende at klagemotpart er ansvarlig for at vernene har funksjonalitet i henhold til forskrift om forsyningsanlegg § 4-3. Nettselskapet viser til at klagemotpart er konsesjonær for trafostasjonene og at vernene er eid av klagemotparten. Klagers syn er at forskriften ikke gir unntak for intermitterende jordfeil og at det ikke var et premiss, men en konfigureringsak å sette opp vernet til å takle intermitterende jordfeil. Etter klagers syn er det klagemotpartens ansvar å sørge for at vernet er riktig konfigurert i henhold til koblingsavtale datert 17. september 2018 punkt 2.5. Klager fremholder videre at det er en ansvarsfraskrivelse fra klagemotpart å hevde noe annet.
- (33) Klager gjør videre gjeldende at de er ansvarlig konsesjonær for distribusjonsnettet og har ansvaret for vernene på nivå 2 og 3. Klager forutsetter at klagemotpartens avgangsvern i trafostasjonene selektivt kobler ut alle feil som oppstår foran klagers vern på nivå 2. Klager forutsetter også at klagemotparten har backup-vern dersom et avgangsvern ikke kobler ut som forutsatt.
- (34) I kommentar til RMEs andre forhåndsvarsel datert 15. april 2020, gjør klager gjeldende at RME tar feil når det legges til grunn at linjevernet ikke var laget for å løse ut for den typen jordfeil som oppstod. Ifølge klager hadde vernet funksjonaliteten, men var ikke konfigurert godt nok til å håndtere intermitterende jordfeil.

- (35) Klager viser videre til feilanalysen utarbeidet av Øksnes Elkraftconsult, og anfører at viktig tilgjengelig funksjonalitet i de nye vernene ikke var tatt i bruk. Dersom funksjonaliteten hadde vært tatt i bruk ville dette ha eliminert feilhendelsen den 23. oktober 2018.
- (36) Til RMEs vurdering av ansvarlig konsesjonær, gjør klager gjeldende at det i denne saken dreier seg om konsekvenser av en feil som har oppstått på grunn av at tilgjengelig funksjonalitet i en annen konsesjonærs vern ikke var tatt i bruk. Klager er ikke enig i at de skal være ansvarlig konsesjonær og i praksis ha det hele og fulle ansvaret for vern som er kjøpt, eid og driftet av en annen konsesjonær. Etter klagers syn må RME legge vekt på hvem som eier vernet og faktisk har ansvaret for konfigurasjon og drift.
- (37) Klager anfører at vedtaket ikke gir klagemotpart insentiver til å bruke ressurser på konfigurering av vern og at det dermed står i strid med formålet til selve KILE-ordningen. Klager viser til at vedtaket gjør at vern-eiere som ikke sørger for at vernene holder nødvendig standard ikke får konsekvenser i form av KILE. Klager anfører videre at vedtaket setter selskapet i en håpløs situasjon, fordi det ikke vil gjøre selskapet i stand til å minimere konsekvenser av hendelser i eget nett.
- (38) I klage til Energiklagenemnda datert 27. november 2020 anfører klager at RMEs vedtak ikke er i tråd med KILE-ordningens formål. Klager viser til at vedtaket medfører at deres egen utbedring og oppgradering av vern ikke vil være til nytte, dersom aktører i det overliggende nettet ikke gjør nødvendige tiltak for at oppgraderingene skal fungere sammen.
- (39) Klager gjør videre gjeldende at det ikke er tvil om at klagemotpart eier både bryterne og vern i stasjonene mellom grensesnittet til regionalnettet og distribusjonsnettet i klagers konsesjonsområde. Klager viser til at grensesnittet er på kabelmuffe på undersiden av 22 kV-avgangene i regionalnettstasjonene. Klager forstår derfor RMEs vedtak slik at KILE-ansvaret for disse vernene nå ligger hos klager. Klager anfører også at RMEs vedtak innebærer at klagemotparten i fremtiden kan la være å bruke ressurser på avgangene i sine regionalnettstasjoner hvor andre konsesjonærer er koblet til, fordi det ikke vil medføre konsekvenser i form av KILE.
- (40) Klager legger til at det er mulig å anmode eier/annen konsesjonær om utbedringer, men at man ikke har myndighet til å bestemme hvilke investeringer og tiltak en annen aktør høyere opp i systemet gjennomfører.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (41) Klagemotparten har i hovedsak anført:
- (42) I brev datert 25. mars 2019, anfører Tensio at KILE-kostnaden på endeavslutningen i 22 kV-nettet bør tildeles klager. Tensio viser til koblingsavtalen punkt 2.4, som bestemmer at klager gir premisser for driftsinnstillingen til 22 kV-avgangene, reléplaner og funksjoner i vern. Klagemotpart viser også til at selskapet i henhold til punkt 2.5 i koblingsavtalen besørger konfigurering og drift av spole, vern og kontrollutstyr i henhold til klagers premisser. Klagemotparten fremholder videre at det under hendelsen den 23. oktober 2018 var et havari i endeavslutning på 22 kV-avgang Ørland. Vernet på avgang Ørland koblet ikke ut på denne typen feil fordi alle vern fungerte som forutsatt på tidspunktet da hendelsen oppstod. Videre gjør klagemotpart gjeldende at funksjoner i avgangsvern er underlagt klagers ansvar.

- (43) Tensio anfører videre at den aktuelle saken kommer til å ha presedens for fremtiden fordi de har likelydende avtaler med andre nettselskaper i sitt regionalnett.
- (44) I Tensios vedlagt feilanalyse vises det til at det er klager som kjenner nettet og dermed kan si noe om feiltyper og hyppighet. Klagemotparten viser videre til at det er klager som kan beregne kortslutningsstrømmer, berøringsspenning og jordfeilstømmer, og at dette danner grunnlag for de reléplanene som utarbeides. Klagemotpart anfører at klager er ansvarlig for utarbeidelse for reléplaner, og at disse skal inneholde både funksjoner og innstillingsverdier.
- (45) Klagemotpart viser videre til at feilen som oppstod den 23. oktober 2018 (intermitterende jordfeil) var en feiltype som var lite kjent for selskapene da de nye vernene ble konfigurert i 2017. Vernene gjorde den jobben de var konfigurert til i henhold til reléplanene, og var ikke konfigurert til å håndtere den aktuelle feiltypen. Klagemotpart viser til at klager, før konfigureringen av vernene, ikke kom med forespørsel om at avgangsvernene skulle takle denne typen feil. Klager hadde heller ikke i perioden frem til utkobling 23. oktober 2018 kommet med en henvendelse om å undersøke om de nye vernene på Bjugn eventuelt kunne omkonfigureres til å takle intermitterende jordfeil. Per desember 2018, etter oppfordring fra klager, er vernene konfigurert med intermitterende jordfeilfunksjon.
- (46) Klagemotpart viser til at det i Bjugn trafostasjon er etablert et U_0 -vern som skal ta ut trafobryteren i de tilfellene feil (med strøm- og spenningsvektorer angitt i reléplanen) ikke klareres av avgangsvernene. U_0 -vernet ser bare på U_0 -spenningen og bør stilles slik at forskriftenes krav til varsling og utkobling tilfredsstilles. Det aktuelle vernet er konfigurert etter bestilling per januar 2016 i samarbeid med klager, og løste ut feilen som oppstod den 23. oktober 2018.
- (47) Til klagers anførsel om at det er klagemotpart sitt ansvar at avgangsvernene selektivt skal takle alle typer feil som kan oppstå i 22 kV-nettet, gjør klagemotpart det gjeldende at det vil være et svært urimelig krav siden selskapet ikke kjenner til alle feil som kan oppstå. Klagemotpart viser til at vernene kun kan gjøre den jobben de er i stand til og satt til å gjøre. Det er eieren av det underliggende nettet som gjennom bygging, vedlikehold og fornyelse har mulighet til å påvirke hva slags feil og hyppigheten av oppståtte feil vernene skal løse ut på.
- (48) Klagemotpart viser også til at det ved fornyelse av nettet alltid vil bli tatt kontakt med eieren av det underliggende nettet, slik at de har anledning til å foreslå nye funksjoner i de reléplanene som lages. Disse forslagene må være spesifiserte og kan ikke være så generelle som at hvert enkelt avgangsvern skal takle alle typer feil. Videre gjør klagemotpart gjeldende at man ikke kan implementere flere funksjoner i avgangsvernene enn nødvendig, da kompleksiteten kan medføre at man får uønskede utkoblinger. På bakgrunn av det ovennevnte har klagemotpart avvist klagers krav om at klagemotpart skal være ansvarlig konsesjonær. Selskapet opplyser at det høsten 2018 ikke var installert vern som var konfigurert for selektiv utkobling av intermitterende feil i noen av selskapets 60 trafostasjoner. Funksjonen vil bli vurdert lagt inn i avgangsvern ved fornyelse av vern.
- (49) Til RMEs forhåndsvarsel, uttaler klagemotpart i brev datert 1. oktober 2019 at det ved installering av vernet i 2017 var knyttet stor usikkerhet til fordeler og ulemper med nye avanserte funksjoner, både intermitterende jordfeil og andre. Videre skriver

klagemotpart at det er ulike oppfatninger blant fagfolk og nettselskap om hvilke funksjoner i vernet som bør vektlegges.

4 Klagenemndas vurdering

- (50) Hovedspørsmålet i saken er hvilket av de to nettselskapene Nettselskapet AS og Tensio TS AS, som er ansvarlig konsesjonær for avbruddet til sluttbrukerne under 22 kV-avgangene i Teksdal, Botngård og Valsneset den 23. oktober 2018.
- (51) Nettselskapet AS har akseptert KILE-ansvaret for avbruddet i eget 22 kV-nett under avgangen til Ørland. Det nemnda skal vurdere i denne saken er hvem som er ansvarlig konsesjonær for avbruddet til sluttbrukerne under 22 kV-avgangene i Teksdal, Botngård og Valsneset den 23. oktober 2018.
- (52) Partene er uenige om den manglende utløsningen av linjevernet i Bjugn transformatorstasjon er en feil som utløser KILE-ansvar for avbruddet. Partene er enige om at den intermitterende jordfeilen oppstod som følge av et havari i endeavslutningen på 22 kV-avgang Ørland. Videre er partene enige om årsaken til avbrudd hos sluttbrukerne knyttet til 22 kV-avgangene i Teksdal, Botngård og Valsneset. Det er også enighet om at Tensio TS AS eier og har driftsansvar for Bjugn transformatorstasjon i henhold til partenes koblingsavtale. Det er heller ikke behov for gjøre endringer i eRapp2 for partene.
- (53) Spørsmålet om hvem som er ansvarlig konsesjonær er regulert av leveringskvalitetsforskriften § 2A-3. Bestemmelsen lyder:
- «Ansvarlig konsesjonær er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i egne nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme, dersom dette medfører avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til Reguleringsmyndigheten for energi. Dette gjelder også hendelser i nettselskapets anlegg forårsaket av sluttbruker, systemansvarlig eller annen tredjepart.*
- Berørt konsesjonær er nettselskap med sluttbrukere som opplever avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til Reguleringsmyndigheten for energi.*
- Berørt konsesjonær er ansvarlig konsesjonær dersom andre konsesjonærer ikke erkjenner å være ansvarlig, med mindre Reguleringsmyndigheten for energi avgjør noe annet, jf. § 2A-5»*
- (54) Nemnda viser til at ansvarlig konsesjonær etter § 2A-3 første ledd er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i egne nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme, dersom dette medfører avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til RME.
- (55) Det fremgår av forskriften § 2A-3 andre og tredje ledd at en berørt konsesjonær som opplever avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE, likevel er ansvarlig dersom andre konsesjonærer ikke erkjenner ansvar. Ved uenighet om ansvarsforholdene kan saken klages inn som en uenighetssak til RME i tråd med forskriften § 2A-5.
- (56) Det er på det rene at Nettselskapet hadde feil i sitt nett som følge av et lynnedslag. Dette medførte et havari i endeavslutningen på 22 kV-avgang Ørland, hvorpå havariet medførte en intermitterende jordfeil. Det nemnda må ta stilling til er om utfallet av

avgangene i Teksdal, Botngård og Valsneset må anses som en fortsettelse av feilen i endeavslutningen i Ørland, eller om den manglende utløsningen av linjevern i Bjugn transformatorstasjon er en selvstendig feil som i seg selv utløser KILE-ansvar. Dersom den manglende utløsningen av vernet anses som en selvstendig feil, blir spørsmålet hvem som er ansvarlig konsesjonær for avbruddet til sluttbrukerne i Teksdal, Botngård og Valsneset.

- (57) Partene har vist til koblingsavtalen mellom selskapene datert 17. september 2018, og har ulike syn på ansvarsfordelingen ved avbrudd. Nettselskapet anfører at Tensio er ansvarlig konsesjonær fordi selskapet eier og har driftslederansvar for Bjugn transformatorstasjon. Tensio har gjort gjeldende at Nettselskapet er ansvarlig konsesjonær fordi Nettselskapet gir premissene for driftsinnstillinger knyttet til blant annet funksjoner i vern. Nemnda finner imidlertid ikke grunn til å ta stilling til partenes anførsler knyttet til koblingsavtalen. I likhet med RME kan ikke nemnda ta stilling til og vurdere om bestemmelser i privatrettslige avtaler mellom aktørene er fulgt, herunder om partenes plikter etter koblingsavtalen er overholdt. Slike uenigheter kan bringes inn for de ordinære domstolene.
- (58) Forskriften § 2A-3 krever at ansvarlig konsesjonær *«har feil»* i egne nettanlegg som fører til avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE. Leveringskvalitetsforskriften regulerer imidlertid ikke eksplisitt hvilke krav som stilles til vern. Nemnda ser derfor hen til definisjonene til Statnett knyttet til feil og avbrudd i det elektriske kraftsystemet punkt 3.2, hvor feil defineres som *«manglende evne til å oppfylle gitte krav på grunn av intern tilstand»*. Nemnda bemerker at vern først og fremst skal minimere konsekvensen av hendelser i nettet. Dette gjøres ved at vernet kobler ut og isolerer feil.
- (59) Problemstillingen om manglende utkobling av vern er berørt i punkt 6.2, hvor det fremgår at uteblitt vernfunksjon innebærer at *«feil på anleggsdel fører til at vernet skulle ha reagert, men startmelding og/eller utløsemelding fra vernet uteblir eller er utenfor gitt tidsgrense»*. Uteblitt vernfunksjon innebærer etter 6.2 at et korrekt konfigurert vern ikke reagerer, eller reagerer for sent på en spesifikk feilkilde.
- (60) Av feilanalysen utarbeidet av Øksnes Elkraftconsult AS, fremgår det at linjevernene i Bjugn trafostasjon relativt enkelt kunne vært konfigurert til å koble ut ved intermitterende jordfeil. I rapporten vises det til at vernene i Bjugn transformatorstasjon ble fornyet i 2017. De ble da konfigurert med en algoritme som har eksistert siden 1970-tallet. Nemnda legger til grunn at dette er årsaken til at vernene ikke løste ut på feilen den 23. oktober 2018.
- (61) Tensio har selv opplyst at vernene ikke ble konfigurert til å koble ut ved intermitterende jordfeil fordi det ikke fremgikk av reléplanene og premissene til Nettselskapet AS. Etter Tensios syn fungerte vernene slik de skulle i henhold til hvordan de var konfigurert, og det foreligger følgelig heller ingen feil i forskriftens forstand.
- (62) Nemnda viser her til at det i Tensios svar til RMEs forhåndsvarsel datert 25. mars 2019, fremgår at feiltypen intermitterende jordfeil var en feiltype som var lite kjent for begge nettselskap da vernene ble programmert i 2017. Nettselskapet kom heller ikke i løpet av perioden frem til utkobling med forespørsel om endring i konfigurasjonen til å takle intermitterende jordfeil. Nemnda viser videre til at det aktuelle vernet ble stilt inn sammen med vernkonsulent fra Fosen Nett (nå Nettselskapet) i november 2017.

- (63) Vernet var på hendelsestidspunktet ikke konfigurert til å reagere på intermitterende jordfeil. Det manglet dermed forutsetningen for å løse ut på feilen som oppstod i Nettselskapets nett. Nemndas syn er at manglende utløsning av linjevernet i Bjugn transformatorstasjon derfor ikke er en selvstendig feil som i seg selv utløser KILE-ansvar. Utfallet i avgangene i Teksdal, Botngård og Valsneset må derfor anses som en fortsettelse av feilen i Nettselskapets nett.
- (64) Energiklagenemnda har på denne bakgrunn kommet til at Nettselskapet AS er ansvarlig konsesjonær for avbruddet i Teksdal, Botngård og Valsneset jf. leveringskvalitetsforskriften § 2A-5 jf. § 2A-3.

5 Vedtak

- (65) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 201901435-14 stadfestes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 22. november 2021

Henrik Bjørnebye
Nemndsmedlem

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk